

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

RAPORT

z badania ewaluacyjnego projektu

„Stażę podstawą kształcenia zawodowego”

PO KL priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty; działanie 3.4. Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie; poddziałanie 3.4.3. Upowszechnienie uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

Spis treści

Wstęp

1. Podstawowe informacje o projekcie

1.1. Założenia projektu

1.2. Cele projektu i źródła ich osiągnięcia

1.3. Działania podejmowane przez Beneficjenta w kontekście realizacji celów projektu

1.4. Zapewnienie równości szans kobiet i mężczyzn w projekcie

1.5. Opis staży

2. Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego

2.1. Wyniki ankiety „ex ante”

2.2. Wyniki ankiety „mid term”

2.3. Wyniki ankiety „ex post”

Wnioski i rekomendacje

Aneks. Tabele szczegółowych wyników badania

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Wstęp

Staż zawodowy należy do jednej z wielu form nauki. Specyfika stażu zawodowego polega na zdobywaniu wiedzy w miejscu pracy. Stażyście w zdobywaniu praktycznej wiedzy najczęściej towarzyszy mentor, czyli osoba, która uczy go zawodu. Staże umożliwiają nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, przez wykonywanie zadań w miejscu pracy. Odbywają się bez nawiązania stosunku pracy pomiędzy stażystą a pracodawcą. Staż odbywa się według ustalonego programu.

Staże mają różne cele, obecnie często odbywają je bezrobotni i absolwenci szkół oraz uczelni wyższych zdobywający pierwsze doświadczenia zawodowe. Generalnie staże zawodowe pozwalają stażystom:

- zrozumieć charakter i specyfikę pracy,
- zapoznać się z metodyką zarządzania projektami lub procesami,
- wykonywać samodzielnie proste czynności i zadania,
- wymianę doświadczenia ze współpracownikami, innymi stażystami lub przełożonymi,
- prowadzić działania zmierzające do zrealizowania postawionych zadań i osiągnięcia postawionych przez opiekuna stażu lub przełożonego celów.

W ramach projektu „Staże podstawą kształcenia zawodowego”, celem stażu było: *„podniesienie jakości nauczania przez 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w wymiarze praktycznym poprzez bezpośredni ich kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przy w przedsiębiorstwie do końca 2015r.”*

Szczegółowe cele projektu były następujące:

1. Wzrost motywacji 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu do doskonalenia zawodowego w postaci staży w przedsiębiorstwach do końca 2015r.;

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

2. Wzmocnienie współpracy 14 szkół i 14 przedsiębiorstw w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki do końca 2015r.;
3. Wzrost praktycznego poziomu wiedzy 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie nauczanego przedmiotu do końca 2015r.

Ww. projekt został zrealizowany przez Stowarzyszenie Rozwoju Społeczno – Gospodarczego „Wiedza” w ramach PO KL priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty; działanie 3.4. Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie; poddziałanie 3.4.3. Upowszechnienie uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe.

W ramach niniejszego projektu zrekrutowano do odbycia staży 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu – zgodnie ze zdefiniowaną grupą docelową. W założeniach projektu do odbycia staży kwalifikowano 113 kobiet i 137 mężczyzn, co stanowi 0,34% ogółu nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w szkołach lub placówkach oświatowych na terenie Polski. Rekrutowane osoby powinny być zainteresowane podwyższeniem swych kompetencji zawodowych w zakresie prowadzonych zajęć edukacyjnych z takich bloków przedmiotowych jak: hotelarstwo, gastronomia, ogrodnictwo i agrobiznes, kosmetyka leczniczo-pielęgnacyjna, turystyka, blok mechaniczno-samochodowy i elektroniczno-informatyczne.

W trakcie badania ewaluacyjnego stażyści wypełniali ankiety ewaluacyjne w 3 etapach: przez odbyciem staży (ex ante), w trakcie odbywania staży (mid term) i po odbyciu staży (ex post).

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

1. Podstawowe informacje o projekcie

1.1. Założenia projektu

Projekt „Stażę podstawą kształcenia zawodowego” był finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.4. Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie, Poddziałanie 3.4.3. Upowszechnienie uczenia się przez całe życie – projekty konkursowe. Projekt skierowany został do 250 nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu z następujących branż:

- hotelarstwo,
- gastronomia,
- ogrodnictwo i agrobiznes,
- kosmetyka leczniczo-pielęgnacyjna,
- turystyka,
- mechaniczno-samochodowa,
- elektroniczno-informatyczne.

Projekt stanowił odpowiedź na potrzebę podnoszenia kwalifikacji i uaktualniania umiejętności praktycznych u wyżej wymienionej grupy docelowej, dezaktualizujących się na skutek zmian społeczno-gospodarczych oraz postępującego rozwoju branż i wzrostu nowoczesnych technologii.

Projekt przyczynił się do wspierania zagadnień horyzontalnych:

- rozwój lokalny – lepiej przygotowani nauczyciele zawodowi i instruktorzy praktycznej nauki zawodu to lepiej przygotowani do przyszłej pracy uczniowie przez co zwiększyły się ich szanse na lokalnym rynku pracy;
- rozwój społeczeństwa informacyjnego – wykorzystanie ICT w badaniach ewaluacyjnych;

Staże podstawą kształcenia zawodowego

- partnerstwa – projekt realizowany był przez partnerów społecznych.

Analizowany projekt składał się z pięciu kluczowych zadań:

- zadanie 1. Rekrutacja uczestników projektu,
- zadanie 2. Opracowanie programów staży,
- zadanie 3. Realizacja staży,
- zadanie 4. Sformułowanie wniosków i rekomendacji,
- zadanie 5. Zarządzanie projektem.

W ramach zadania 3 zrealizowano staże w formie praktyki zawodowej o charakterze studialnym (80 godzin stażowych). W trakcie odbywania staży zostały wdrożone opracowane w ramach projektu programy doskonalenia zawodowego, co pozwoliło zweryfikować i uaktualnić powstałe na początku projektu Programy Stażowe

Rola nauczyciela we współczesnej szkole jest wieloaspektowa, a niemałe znaczenie mają tu kwalifikacje nauczycieli, na które składają się: poziom wykształcenia ogólnego, wiedza zawodowa, a w przypadku nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu, w dużej mierze umiejętności zawodowe, a zwłaszcza stopień wprawy oraz umiejętność w wykonywaniu konkretnych zadań. Życie zawodowe nauczycieli wiąże się z obowiązkiem doskonalenia swego mistrzostwa oraz z ciągłym kształceniem się. Kwalifikacje nauczyciela łączą się z poczuciem bycia ekspertem i odpowiedzialnością za rozwój ucznia, nauczyciel musi nie tylko „wiedzieć”, ale musi także „umieć wykonać”. Niestety w praktyce nauczyciele przedmiotów zawodowych i instruktorzy praktycznej nauki zawodu są zwykle dobrze wykształconymi teoretykami, jednakże nie znają aktualnie wykorzystywanych nowoczesnych technologii. Niska jakość kształcenia praktycznego, brak współpracy z pracodawcami uniemożliwiają świadczenie usług edukacyjnych na wysokim poziomie.

Kolejnym problemem szkolnictwa zawodowego jest tworzenie podstaw programowych bez konsultacji z przedstawicielami pracodawców - brak jest korelacji pomiędzy kształceniem teoretycznym a praktycznym. Istotne powinno być wsparcie kształcenia zawodowego przez pracodawców, którzy powinni mieć swój udział w

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

tworzeniu programów nauczania. Spełnienie oczekiwań pracodawcy, przez pracownika wkraczającego na rynek pracy, będzie możliwe jedynie dzięki uprzedniemu przygotowaniu kadry nauczycielskiej poprzez podniesienie ich kompetencji zawodowych, oraz nawiązaniu współpracy placówek kształcenia zawodowego z przedsiębiorstwami.

1.2. Cele projektu i źródła ich osiągnięcia

Wpływ realizacji celu głównego projektu na osiągnięcie oczekiwanego efektu realizacji Priorytetu POKL: oczekiwanym efektem realizacji POKL było objęcie 15% nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu doskonaleniem zawodowym we współpracy z przedsiębiorstwami. Osiągnięcie celu głównego i celów szczegółowych projektu miało bezpośredni wpływ na osiągnięcie wskaźnika na poziomie programu operacyjnego. Realizacja celu głównego pozwoliła na objęcie 250 nauczycieli zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu doskonaleniem zawodowym w postaci staży we współpracy z przedsiębiorstwami.

Główny cel projektu: podniesienie jakości nauczania przez 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w wymiarze praktycznym poprzez bezpośredni ich kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie do końca 2015 roku.

Źródło weryfikacji osiągnięcia tego celu: beneficjent otrzymał od uczestników projektu 250 formularzy zgłoszeniowych, 250 kart rekrutacyjnych, 250 deklaracji uczestnictwa w projekcie, 250 dzienników stażowych. Beneficjent wydał uczestnikom projektu 250 certyfikatów ukończenia stażu. Stowarzyszenie podpisało umowy na przeprowadzenie stażu dla 250 osób. Opracowano 7 programów staży dla siedmiu branż. Programy stażowe zostały opublikowane oraz rozdystrybuowane do szkół i przedsiębiorstw. Od uczestników projektu Beneficjent otrzymał 750 wypełnionych ankiet (ex-ante, mid-term oraz ex-post).

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Cel projektu: wzrost motywacji 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu do doskonalenia zawodowego w postaci staży w przedsiębiorstwach.

Źródło weryfikacji osiągnięcia celu: beneficjent otrzymał od uczestników projektu 250 formularzy zgłoszeniowych, 250 kart rekrutacyjnych, 250 deklaracji uczestnictwa w projekcie. Wynik ewaluacji przeprowadzonej na podstawie ankiet ex-ante, mid-term oraz ex-post pokazał, iż cel projektu został osiągnięty i u 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych wzrosła motywacja do doskonalenia zawodowego.

Cel projektu: Wzmocnienie współpracy 14 szkół i 14 przedsiębiorstw w procesie dostosowywania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki do końca 2015 roku.

Źródło weryfikacji osiągnięcia celu: beneficjent otrzymał 14 deklaracji uczestnictwa w projekcie podpisanych przez szkoły w zakresie opracowywania programów staży. Beneficjent otrzymał również 14 deklaracji uczestnictwa w projekcie podpisanych przez przedsiębiorców w ramach opracowywania programów stażowych. Czternaście szkół oraz czternaście przedsiębiorstw zaangażowało się w realizację programu doskonalenia zawodowego nauczycieli zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Cel projektu: wzrost praktycznego poziomu wiedzy 250 nauczycieli zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie nauczanego przedmiotu do końca 2015 roku.

Źródło weryfikacji osiągnięcia celu: w czasie trwania projektu 250 nauczycieli zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu uczestniczyli w trwających co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach. Beneficjent otrzymał od uczestników projektu 250 formularzy zgłoszeniowych, 250 kart rekrutacyjnych, 250 deklaracji uczestnictwa w projekcie. Ewaluacja ankiet wypełnionych przez uczestników projektu (ex-ante, mid-term, ex-post) pokazała, iż u 250 uczestników projektu wzrósł praktyczny poziom wiedzy w zakresie nauczanego przedmiotu.

Staż podstawą kształcenia zawodowego

1.3. Działania podejmowane przez Beneficjenta w kontekście realizacji celów projektu

Do realizacji we wniosku o dofinansowanie założono ukończenie stażu przez 250 nauczycieli zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu. W wyniku następujących działań zrealizowano cele:

- Skuteczna rekrutacja uczestników projektu, która uwzględniała równość szans kobiet i mężczyzn. Rekrutacja ściśle związana była z kampanią promocyjną skierowaną do uczestników projektu poprzez ogłoszenia prasowe, informacje na stronie www, mailing, plakaty, ulotki, rozmowy telefoniczne oraz wizyty w szkołach specjalisty ds. rekrutacji i kontaktów ze szkołami i przedsiębiorstwami oraz koordynatora projektu.
- Nawiązanie ścisłej współpracy przedsiębiorstw oraz szkół poprzez wspólne opracowywanie programów staży w siedmiu branżach (hotelarstwo, gastronomia, ogrodnictwo i agrobiznes, kosmetyka pielęgnacyjno-lecznicza, turystyka, mechanika samochodowa, elektroniczno-informatyczna). Każdy program stażowy uwzględniał będzie problematykę zrównoważonego rozwoju w kontekście konkretnej branży oraz przekaz wrażliwy na równość płci. Programy stażowe opracowane zostały na początku realizacji projektu, a na zakończenie realizacji projektu zostały one zaktualizowane oraz uzupełnione o wnioski i doświadczenia płynące z realizacji projektu.
- Realizacja staży – dwutygodniowe staże odbywały się w terminie 07.2012-11.2015 w rzeczywistym środowisku o profilu odpowiadającym specyfice zawodu, w którym kształcił się Uczestnik Projektu. Stażami zostały objęci 250 nauczyciele zawodu oraz instruktorzy praktycznej nauki zawodu. Każdy staż trwał minimum 2 tygodnie (10 dni roboczych). Staże odbywały się w dni robocze w tym w ferie, wakacje lub dni wolne od pracy. Stażysta wykonywał czynności lub zadania w rzeczywistym środowisku pracy w wymiarze 8 godzin dziennie. Projekt zakładał stosowanie elastycznych form realizacji staży umożliwiających godzenie życia rodzinnego i zawodowego przez kobiety i

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

mężczyzn, więc dopuszczalny był mniejszy wymiar godzin dziennie przy jednoczesnym wydłużeniu liczby dni stażu. Łączny wymiar godzin stażu nie był dłuższy niż 80 godzin.

Beneficjent zapewnił właściwe organizacyjno-logistyczne warunki przeprowadzanych staży. Każdy uczestnik mógł wykonać badania lekarskie (o ile ich nie posiadał), otrzymał zwrot kosztów transportu z i na staż, wyżywienie podczas stażu oraz nocleg - jeśli taki był konieczny.

Nadzór merytoryczny nad przebiegiem stażu, weryfikacja i zatwierdzanie dzienników praktyk należała do opiekuna stażu. W momencie przystąpienia uczestnika do stażu został on przeszkolony w zakresie instruktażu stanowiskowego.

1.4. Zapewnienie równości szans kobiet i mężczyzn w projekcie

Projekt „Stażę podstawą kształcenia zawodowego” zrealizował w pełni zasadę równości szans kobiet i mężczyzn. Na etapie składania wniosku o dofinansowanie projektu przeprowadzona została analiza problemu niskiej jakości kształcenia praktycznego, brak współpracy szkół z pracodawcami uniemożliwiającej świadczenie usług edukacyjnych na wysokim poziomie, również pod kątem płci. Oferta kierowana do uczestników projektu była zróżnicowana pod kątem specyficznych potrzeb oraz strategicznych celów równości płci. Projekt dostrzegał, analizował oraz działał na rzecz osłabienia barier i nierówności. Oferta kierowana do uczestników i uczestniczek była niestereotypowa, nie utrzymywała poziomej segregacji działu edukacji i była adekwatna do rzeczywistych potrzeb działu edukacji. Projekt promował godzenie życia zawodowego z prywatnym nie tylko wśród kobiet, ale wspierał ojцовskie role i opiekuńcze mężczyzn oraz ich zaangażowanie w obowiązki rodzinno-domowe. Liczbowy skład uczestników projektu wynikał bezpośrednio z analizy problemu. Działania w projekcie były na bieżąco monitorowane i oceniane z uwzględnieniem podziału na płeć, tak że beneficjent wiedział w jaki sposób oceniane było wsparcie przez kobiety, jak i przez mężczyzn, jak w odniesieniu do konkretnych grup kształtuje się poziom satysfakcji z oferowanego wsparcia. W oficjalnych dokumentach i materiałach

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

promocyjnych znajdują się odniesienia podkreślające wagę równości kobiet i mężczyzn dla powodzenia projektu. Rekrutacja beneficjentów projektu prowadzona była z wykorzystaniem zróżnicowanych kanałów informacyjnych (ogłoszenia w prasie lokalnej, w mediach branżowych, ulotki oraz plakaty, strona internetowa), w tym kanałów szczególnie ważnych dla danej płci. Rekrutacja rozpoczynała się z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym, stwarzając możliwość zaangażowania się jak największej liczbie kobiet i mężczyzn. Koordynator aktywnie wspierał działania na rzecz równości płci i angażował w nie cały zespół projektowy. Wszyscy pracownicy i pracownice zespołu projektowego, w tym również opiekunowie stażu oraz instruktorzy stanowiskowi zdawali sobie sprawę z obowiązku przestrzegania zasady równości szans kobiet i mężczyzn i wiedzieli jak ta zasada odnosi się do koncepcji projektu oraz ich codziennej pracy. Zespół miał dostęp do wiedzy i umiejętności w zakresie równości płci dostosowanych do potrzeb indywidualnych i zawartości merytorycznej projektu poprzez cyklicznie organizowane szkolenia dotyczące zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Zespół dysponował wiedzą z zakresu przepisów prawa pracy dotyczących zapobiegania dyskryminacji. W zespole projektowym jasno została określona odpowiedzialność za przestrzeganie zasady równości szans. Inne zadania związane z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn przypisane były do obowiązków koordynatora, inne do działu współpracującego z uczestnikami i uczestniczkami projektu, jeszcze inne zdefiniowane były w obszarze sprawozdawczości projektowej. W podejmowanie decyzji projektowych zaangażowane były zarówno kobiety jak i mężczyźni. Struktura zarządzania projektem gwarantowała zrównoważony pod kątem płci udział w procesach decyzyjnych i wspierała działanie na rzecz równości płci. Organizacja pracy zespołu projektowego uwzględniała elastyczne formy pracy i wspierała godzenie życia zawodowego i prywatnego pracowników i pracownic.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Tabela 01. Zrealizowane w projekcie produkty oraz rezultaty

Lp.	Opis	Wskaźnik osiągnięty
PRODUKTY		
1.	Formularze zgłoszeniowe do projektu	250
2.	Deklaracje uczestnictwa w projekcie	250
3.	Liczba rozdystrybuowanych plakatów	1200
4.	Liczba rozdystrybuowanych ulotek	3840
5.	Liczba ogłoszeń prasowych	24
6.	Opracowane programy stażu dla branż	7
7.	Umowy stażowe	250
8.	Liczba godzin staży	20800
9.	Uzupełnione dzienniczki stażowe	250
10.	Wydane certyfikaty ukończenia stażu	250
11.	Liczba ankiet ewaluacyjnych	750
12.	Raport z opracowania i pilotażu wdrażania staży (liczba egzemplarzy rozdystrybuowanych)	1000
13.	Recenzja raportu	1
REZULTATY TWARDE W PROJEKCIE		
1.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uczestniczyli w trwających co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach w ramach projektu	250
2.	Liczba opracowanych programów staży	7
3.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, u których wzrosła motywacja do doskonalenia zawodowego w postaci staży w	250

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staż podstawą kształcenia zawodowego

	przedsiębiorstwach w ramach projektu	
4.	Liczba branż reprezentowanych przez przedsiębiorstwa zaangażowane w realizację programu doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu	7
5.	Liczba branż, dla których opracowano programy staży dla nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu	7
6.	Liczba szkół, które nawiązały współpracę w ramach projektu w zakresie opracowania programów staży.	14
7.	Liczba przedsiębiorstw, które nawiązały współpracę w ramach projektu w zakresie opracowania programów staży.	14
8.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe lub nabyli w procesie doskonalenia dodatkowe umiejętności zawodowe	250
9.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy zaktualizowali praktyczną wiedzę w zakresie nauczanego przedmiotu.	250

Staż podstawą kształcenia zawodowego

1.5. Opis staży

Każdy uczestnik i uczestniczka projektu byli zobowiązani do odbycia 80 godzinnego stażu zawodowego w przedsiębiorstwie branży, której jest nauczycielem (10 dni stażowych po 8 godzin). Staże dla uczestników i uczestniczek odbywały się w okresie od 07.2012-11.2015.

250 uczestników i uczestniczek wzięło udział w stażach. Każda osoba miała swojego opiekuna stażu. Każda osoba przeszła instruktaż stanowiskowy przed przystąpieniem do stażu. W ramach stażu realizowany był program stażu opracowany w ramach projektu. Każda firma dostosowała jego elementy do swoich możliwości i zasobów.

Tabela 02. Lista firm, w których odbywały się staże

Lp.	Nazwa przedsiębiorstwa
1.	Hotel Faltom Tomasz Falkowski, Rumia/Gdynia
2.	Hotel i Restauracja Stara Drukarnia / Elmonter-Bis Sławek Pietrzyk, Sokołów Podlaski
3.	Naticom IT Łukasz Kiryluk, Sokołów Podlaski
4.	ElmikoBis Daniel Pękała, Sokołów Podlaski
5.	Stacja Obsługi Samochodów W.Bukowicki, Z. Mastalerczuk, T. Hanusz, Sokołów Podlaski
6.	Motir ABS Niewiadomscy Sp. jawna, Sokołów Podlaski
7.	Zakład Produkcyjno-Handlowy PK-Mot Piotr Krasnodębski, Węgrów
8.	Cudicom Michał Kudełko, Chełm
9.	Gospodarstwo Agroturystyczne M. Ołdakowski, Sterdyń
10.	Gospodarstwo Agroturystyczne Monika i Sławomir Sochaczewscy, Sawin
11.	Zajazd Chodowiak Wanda Wakuła, Chodów
12.	Studio Tajemnic Urody, Warszawa

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

13.	Inf-Media Łukasz Piwowarczyk, Żabokliki
14.	Gabinet Odnowy Biologicznej Babeczki, Chełm
15.	Karczma U Fela, Krasnystaw
16.	CarMax Sławomir Kramek, Chełm
17.	Biuro Usług Turystycznych Krystyna, Chełm
18.	MarkMot Marek Kondratiuk, Chełm
19.	Autoelektronika Artur Sapiaszko, Chełm
20.	Technobud Sp. z o.o., Chełm
21.	Hotel Kamena, Chełm
22.	Restauracja Nova Artur Kozaczuk, Chełm
23.	PHU Bodex Bar MIŚ Bogusław Nikodem, Chełm
24.	Salon Kosmetyczno-Fryzjerski Lucyna, Zamość
25.	Noclegi Północna Daniel Oszatkowski, Lublin
26.	Biuro Turystyczne Aneta, Chełm
27.	Usługi Fryzjersko-Kosmetyczne Gracja Karolina Sobczak, Chełm
28.	Salon Kosmetyczny Madam Ewelina Ogrodniczuk, Chełm
29.	Autoserwis s.c. Tkaczyk, Suwałki
30.	Gabinet Odnowy Biologicznej Joanna Prokura, Krasnystaw

Tabela 03. Lista szkół, które przystąpiły do projektu

Lp.	Nazwa Szkoły
1.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Białobrzegach
2.	Zespół Szkół Zawodowych im. Kazimierza Pułaskiego w Gorlicach
3.	Zespół Szkół Gastronomicznych nr 1 im. Mjr. H. Sucharskiego w Krakowie
4.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kluczborku
5.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kwidzynie

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

6.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. W. Witosa w Jasieńcu
7.	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Ziemi Kujawskiej w Przemystce
8.	Technikum im. Gen. Józefa Hallera w Owidzu
9.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Stanisława Staszica w Kwidzynie
10.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna im. K. Makuszyńskiego w Węgrowie
11.	Centrum Szkoleniowe „ACZE” Andrzej Czerkas w Sokołowie Podlaskim
12.	Zespół Szkół nr 1 i. K. K. Baczyńskiego w Sokołowie Podlaskim
13.	Zespół Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II w Sokołowie Podlaskim Zasadnicza Szkoła Zawodowa
14.	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego i. J. Piłsudskiego w Okszwie
15.	Zespół Szkół Zawodowych nr 5 im. Ks. Stanisława Staszica w Chełmie
16.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Siedlcach
17.	Zespół Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich im. Kazimierza Andrzeja Jaworskiego w Chełmie
18.	Zespół Szkół Technicznych im. Gen. Zygmunta Bohusza-Szyszko w Chełmie
19.	Zespół Szkół Gastronomicznych im. Prof. Eugeniusz Pijanowski w Warszawie
20.	Zespół Szkół Odzieżowych, Fryzjerskich i Kosmetycznych nr 22 w Warszawie
21.	Centrum Kształcenia Praktycznego w Chełmie
22.	Policealna Szkoła Kosmetyczna dla Dorosłych w Warszawie
23.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Ks. Stanisława Szpetnara w Krośnie
24.	Zespół Szkół Usług i Przedsiębiorczości im. Abpa. A. J. Nowowiejskiego w Płocku
25.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Ożarowie Mazowieckim
26.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. T. Kościuszki w Krasnymstawie

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

27.	Policealna Szkoła dla Dorosłych KURSOR w Chełmie
28.	Centrum Kształcenia Ustawicznego nr 1 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Lublinie
29.	Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu ŻAK w Zamościu
30.	Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach

2. Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego

2.1. Wyniki ankiety „ex ante”

Kształcenie motywacji do uczenia się jest ważne na każdym etapie życia i pracy zawodowej, ponieważ człowiek: „musi stale uczyć się, aby żyć i ciągle stawać się na nowo”. Największe korzyści daje motywacja wewnętrzna i pozytywna, która powstaje pod wpływem działania takich motywów, jak: ambicja, zainteresowania, dążenia na przyszłość, potrzeby, pragnienia, których spełnienie przynosi radość, przyjemność i satysfakcję.

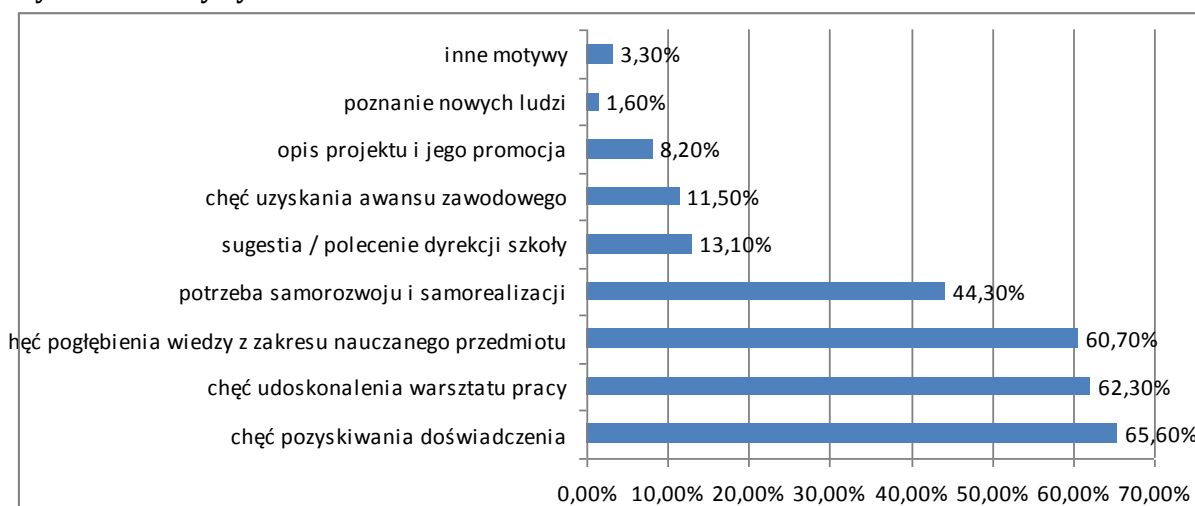
Według J. Reykowskiego „motywacja to mechanizm psychologiczny uruchamiający i organizujący zachowanie człowieka skierowane na osiągnięcie określonego celu, co stanowi jego wewnętrzną siłę. Siła to popędy, instynkty, stany napięć, które są nazywane mechanizmami organizmu ludzkiego. Od jej wielkości zależy ogólna aktywność psychofizyczna człowieka, mobilizacja oraz chęć do podejmowania zadań trudniejszych i podejmowania ryzyka”¹.

¹ J. Reykowski, *Motywy ludzkiego działania*, Zeszyt Nauk Instytutu Psychologii, UW 1972, nr 2.

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu przed rozpoczęciem staży (ex ante) wskazują, iż kierowali się oni w zdecydowanej większości motywacją wewnętrzną decydując się na uczestnictwo w stażach (Wykres 01).

Wykres 01. Motywy uczestniczenia w stażu.

Wśród motywów dominujących wybierane były przede wszystkim: chęć pozyskiwania doświadczenia, doskonalenia warsztatu pracy i pogłębienia wiedzy z zakresu nauczanego przedmiotu. Motywy o charakterze zewnętrznym były dużo rzadziej wskazywane, np. polecenie ze strony szkoły.

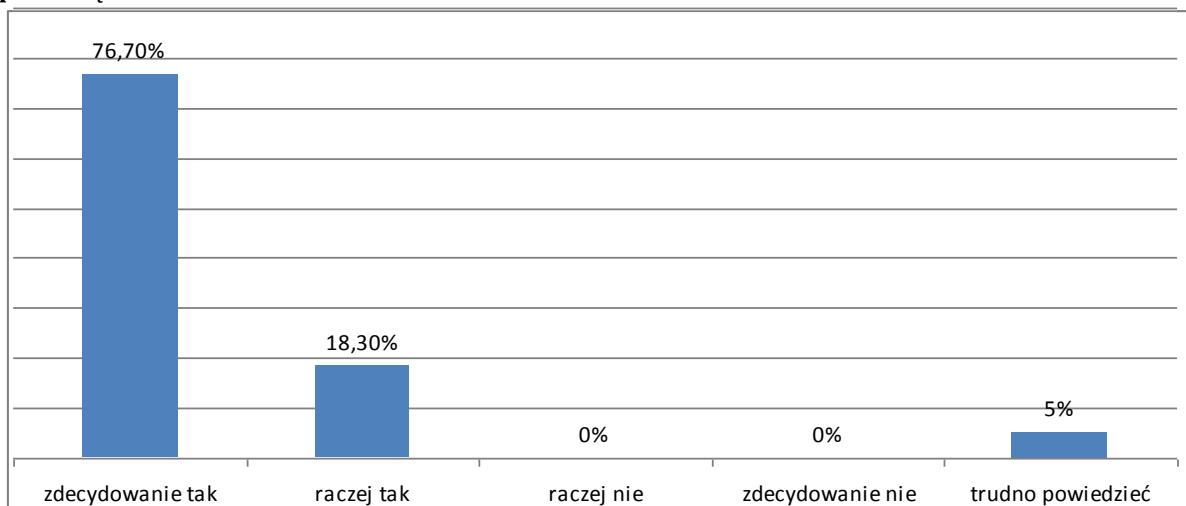
Jednym z celów stażu jest poprawa jakości nauczania przedmiotów w wymiarze praktycznym, poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie. Jest to szczególnie istotne w przypadku przedmiotów zawodowych gdzie niezbędne staje się łączenie aspektów teoretycznych z praktycznymi. Bez praktycznej wiedzy dotyczącej np. tego jak działa dane urządzenie lub jak przebiega dany proces technologiczny w przedsiębiorstwie trudno przekazać uczniom tego typu informacje. W opinii nauczycieli przed rozpoczęciem staży, w znacznej mierze powinny

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

przyczynić się one do osiągnięcia tego celu. Zdecydowana większość ich uczestników wyraziła takie przekonanie (w sumie 95%) a tylko 5% nie miało na ten temat zdania.

Wykres 02. Czy Pana(i) zdaniem udział w stażu przyczyni się do podniesienia jakości nauczania w wymiarze praktycznym, poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie?

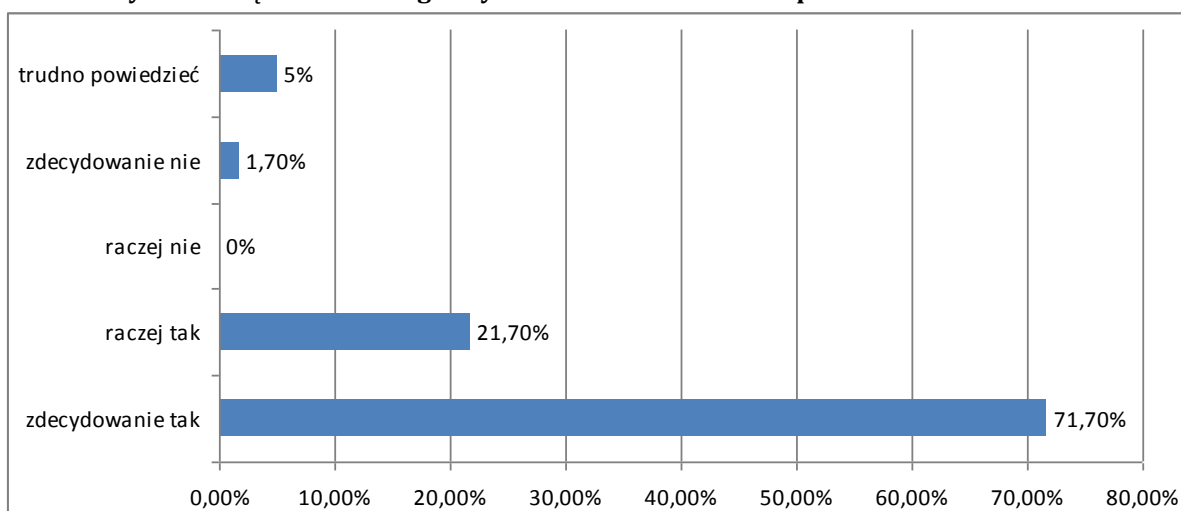

Kolejne pytanie koncentruje się na podniesieniu praktycznej wiedzy oraz na poznaniu nowych rozwiązań technologicznych w zakresie nauczania przedmiotu poprzez uczestnictwo w stażach. Również w tym aspekcie ankietowani nauczyciele w znacznym stopniu spodziewali się użyć te korzyści po ukończeniu staży. Ogółem 94,4% uczestników było przekonanych, że ten cel zostanie osiągnięty (w tym 71,7% było przekonanych w zdecydowanym stopniu).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Wykres 03. Czy Pana(i) zdaniem uczestnictwo w stażu poszerzy Pana(i) praktyczną wiedzę na temat nowych rozwiązań technologicznych w zakresie nauczania przedmiotu?

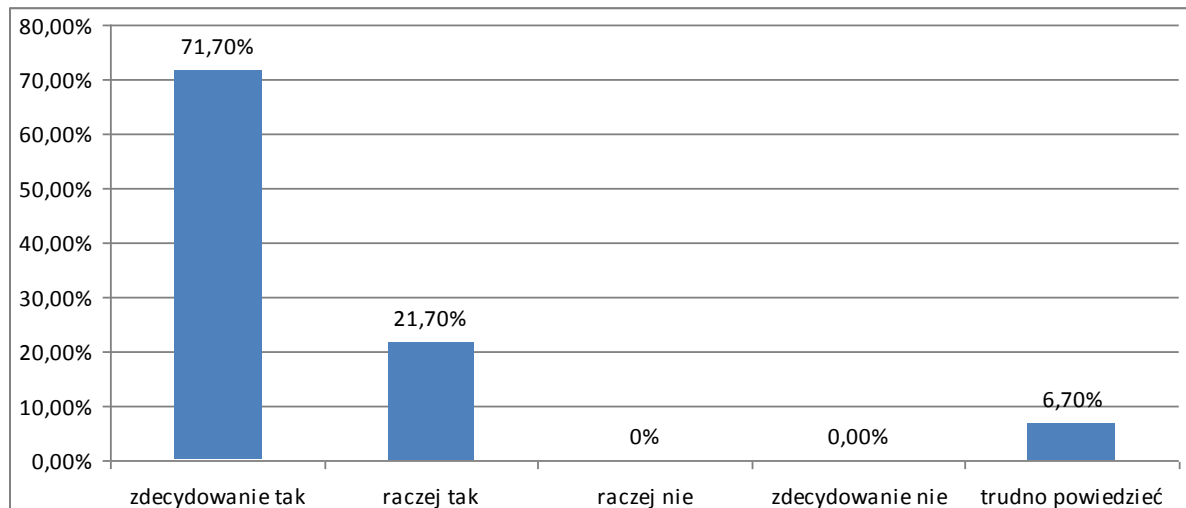

Efekty związane z odbyciem staży w ramach ewaluowanego projektu „Staże podstawą kształcenia zawodowego” powinny przekładać się na pracę zawodową nauczycieli. Takie oczekiwania wyraziła zdecydowana większość uczestników projektu. Ogółem, zdaniem 93,4% ankieterowanych wiedza zdobyta podczas stażu miała być przydatna i wykorzystywana w pracy zawodowej.

Wykres 04. Czy Pana(i) zdaniem wiedza zdobyta podczas stażu będzie przydatna i wykorzystywana w pracy zawodowej?

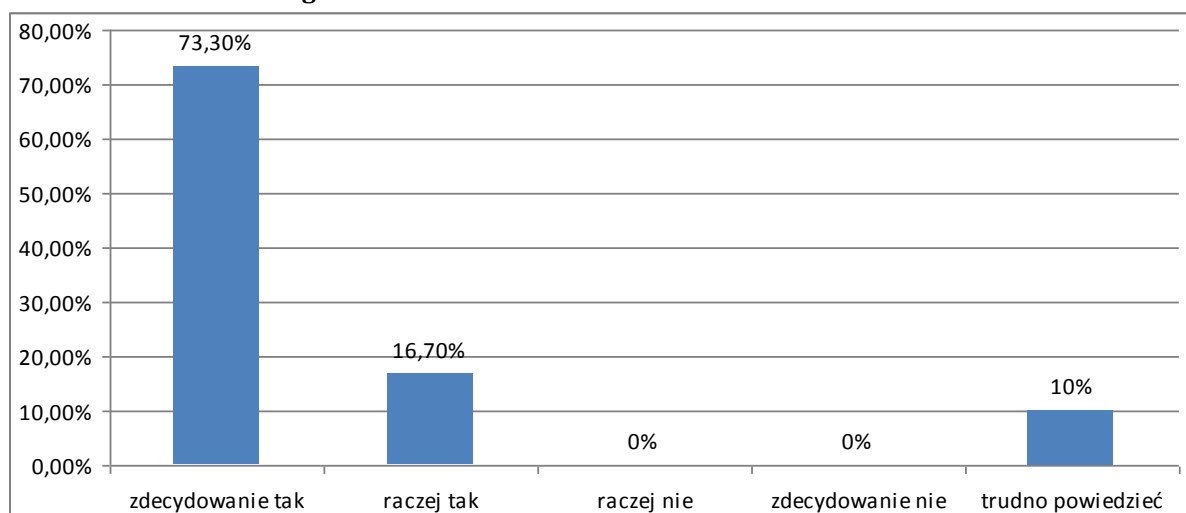
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Kolejnym efektem realizacji staży miał być wzrost motywacji do doskonalenia zawodowego. Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 90%) spodziewała się osiągnięcia tego efektu. Natomiast pozostała część nie miała na ten temat zdania.

Wykres 05. Czy uważa Pana(i), że dzięki uczestnictwu w stażu wzrośnie Pana(i) motywacja do doskonalenia zawodowego?

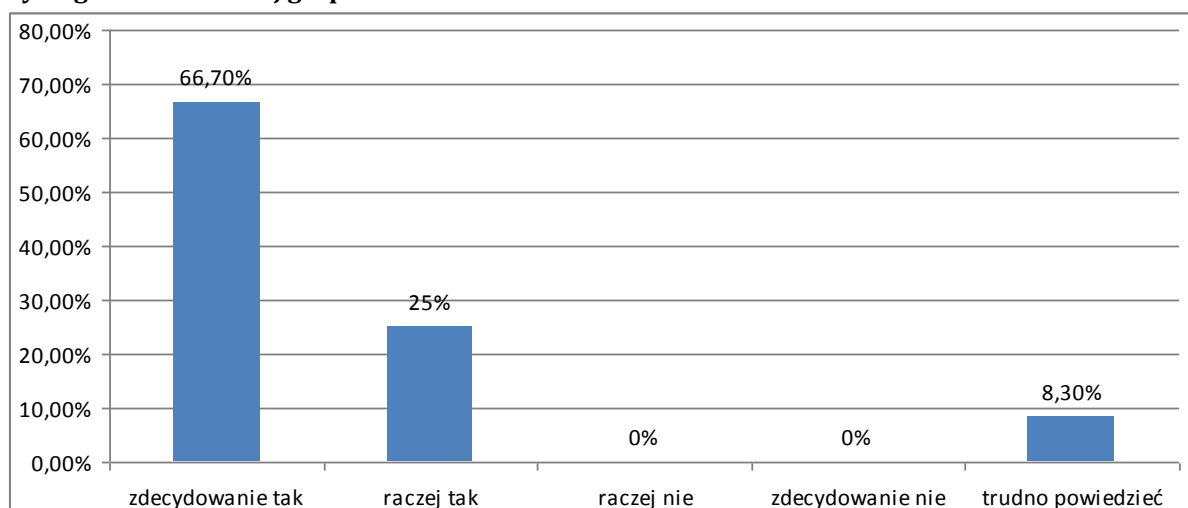

Cele ewaluowanego projektu są szersze niż nabycie praktycznej wiedzy przez uczestników staży. Ważnym jego aspektem było wzmocnienie współpracy pomiędzy

Staże podstawą kształcenia zawodowego

szkołą i przedsiębiorstwem w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki. Większość osób zakwalifikowanych do staży wyraziło takie przekonanie, przy czym 66,7% zdecydowanie było o tym przekonanych. Tylko 8,3% ankietowanych nie miało zdania na ten temat.

Wykres 06. Czy Pana(i) zdaniem uczestnictwo w stażu przyczyni się do wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą i przedsiębiorstwem w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki?

2.2. Wyniki ankiety „mid term”

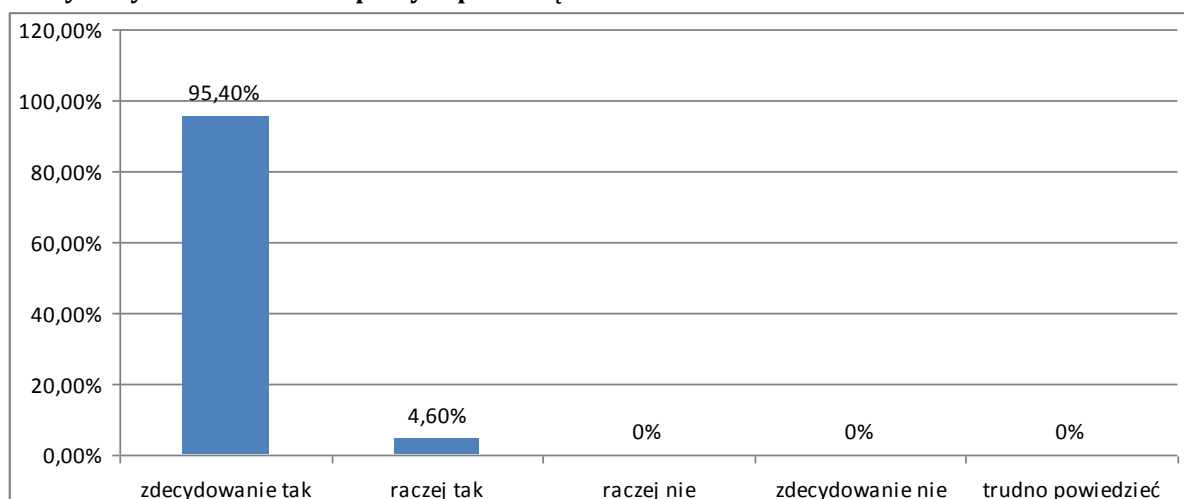
Ankieta ewaluacyjna „mid term” przedstawia wskaźniki osiągnięcia efektów staży w trakcie ich realizacji na podstawie subiektywnych ocen ich uczestników. Część pytań ankiety mid term odnosi się do kwestii zawartych w ankiecie ex ante, co umożliwia porównanie oczekiwań uczestników projektu wobec staży z oceną ich przebiegu.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Wyniki odpowiedzi na pytanie o oczekiwania w zakresie podniesienia jakości nauczania w wymiarze praktycznym poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie wskazują na prawie pełną satysfakcję z tego aspektu realizacji staży (95,4% - zdecydowanie tak; 4,6% - raczej tak). Porównując je do wyników ankiety ex ante widoczny jest wzrost wskaźników (por. wykres 02).

Wykres 07. Czy Pana(i) zdaniem udział w stażu spełnia Pana(i) oczekiwania w zakresie podniesienia jakości nauczania w wymiarze praktycznym poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie?

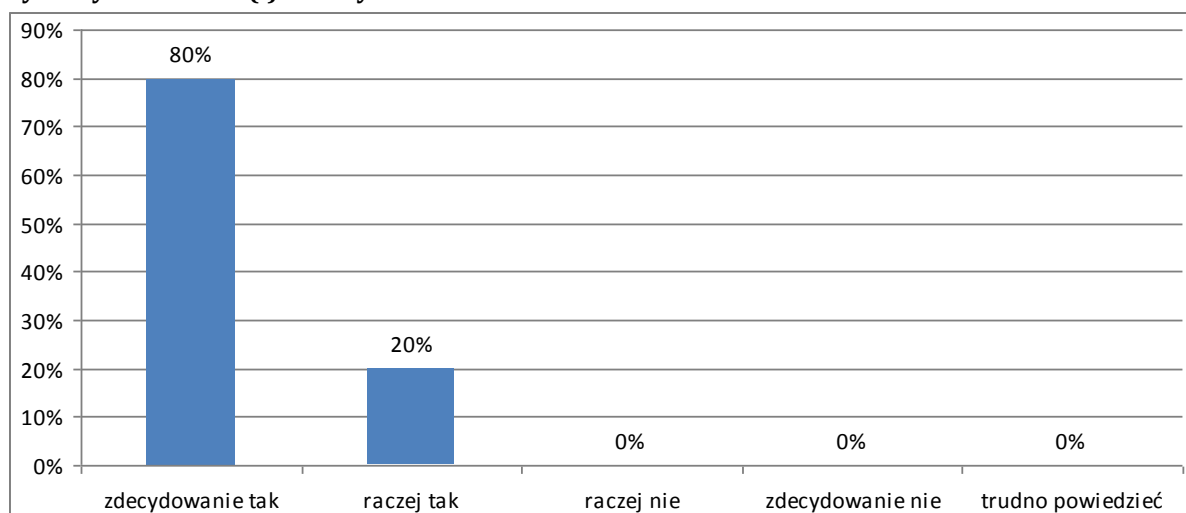

Również wszyscy badani nauczyciele przedmiotów zawodowych i instruktorzy praktycznej nauki zawodu odbywający staż w przedsiębiorstwach uważają, że dotychczasowy udział w stażu wpływa na wzrost praktycznego wykorzystania ich wiedzy w pracy z młodzieżą, przy czym zdecydowanie zgadza się z tym 80% ankietowanych (20% raczej to potwierdza). Przy czym nastąpił wzrost tych wskaźników w porównaniu do badania ex ante (por. wykres 04.).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

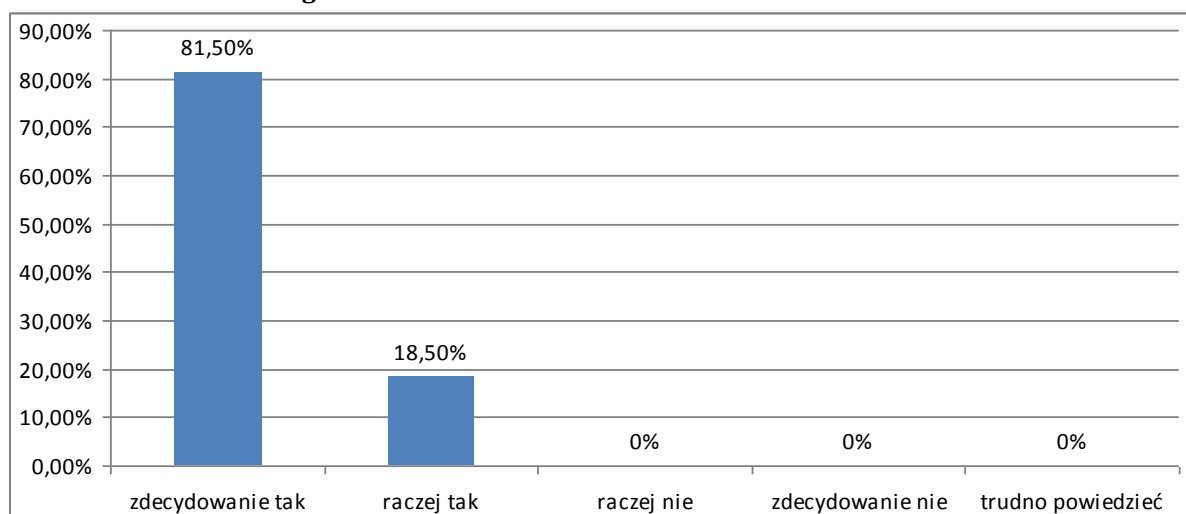
Stażę podstawą kształcenia zawodowego

Wykres 08. Czy uważa Pan(i), że dotychczasowy udział w stażu wpłynął na wzrost praktycznego wykorzystania Pana(i) wiedzy?

Uczestnicy staży, w trakcie ich odbywania, twierdzili, że rośnie ich motywacja do doskonalenia zawodowego. Przy czym ponad 80% z nich zdecydowanie to potwierdziło. Warto zwrócić uwagę, iż nikt z uczestników nie był przeciwnego zdania. Wskaźnik ten wzrósł w porównaniu z badaniem uczestników ex ante.

Wykres 09. Czy uważa Pan(i), że dzięki uczestnictwu w stażu wzrasta Pana(i) motywacja do doskonalenia zawodowego?

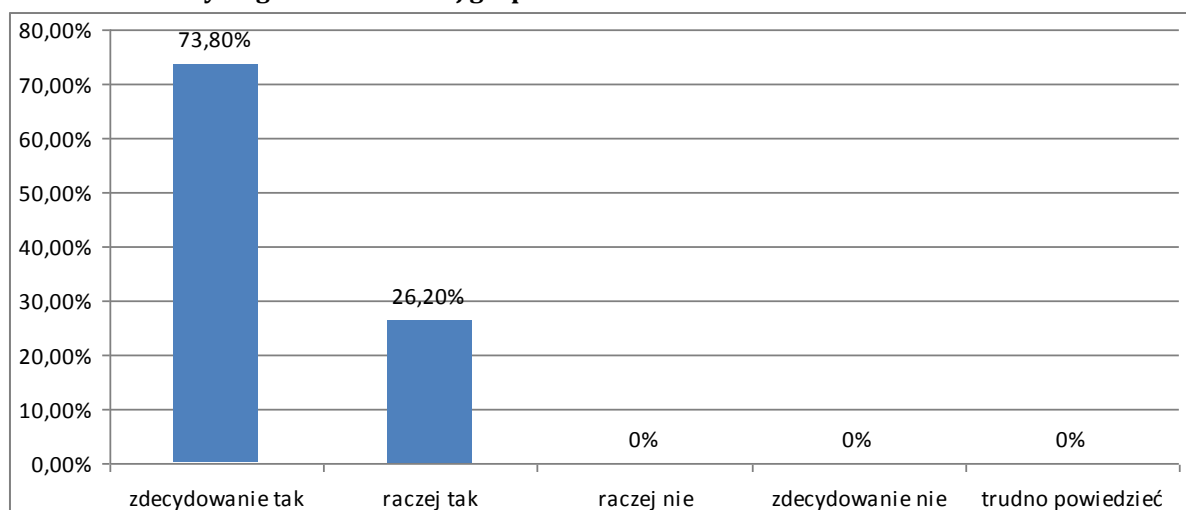

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Również wszyscy badani nauczyciele oraz instruktorzy są zdania, że dotychczasowy udział w stażu przyczynia się do wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą i przedsiębiorstwem w procesie dostosowywania programu i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki, przy czym 73,8% ankietowanych zdecydowanie opowiedziało się za tym twierdzeniem.

Wykres 10. Czy Pana(i) zdaniem dotychczasowy udział w stażu przyczynia się do wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą i przedsiębiorstwem w procesie dostosowywania programu i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki?

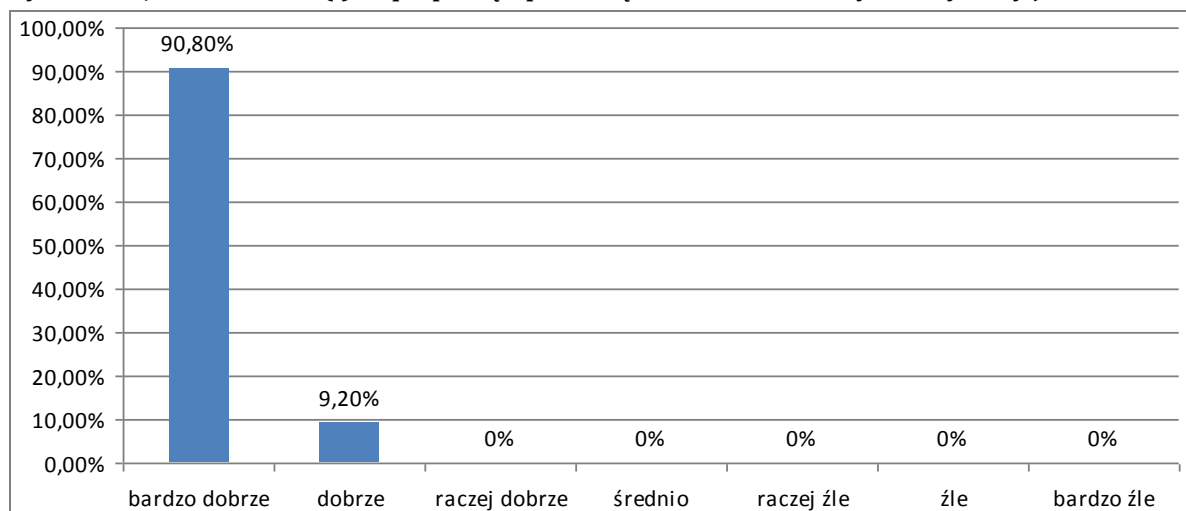

Warto zwrócić uwagę na wysoką ocenę przyznaną przez uczestników staży dotyczącej współpracy z przedsiębiorstwem, w którym odbywany był staż – 90,8% ankietowanych przyznało ocenę bardzo dobrą.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

Wykres 11. Jak ocenia Pan(i) współpracę z przedsiębiorstwem, w którym odbywany jest staż?

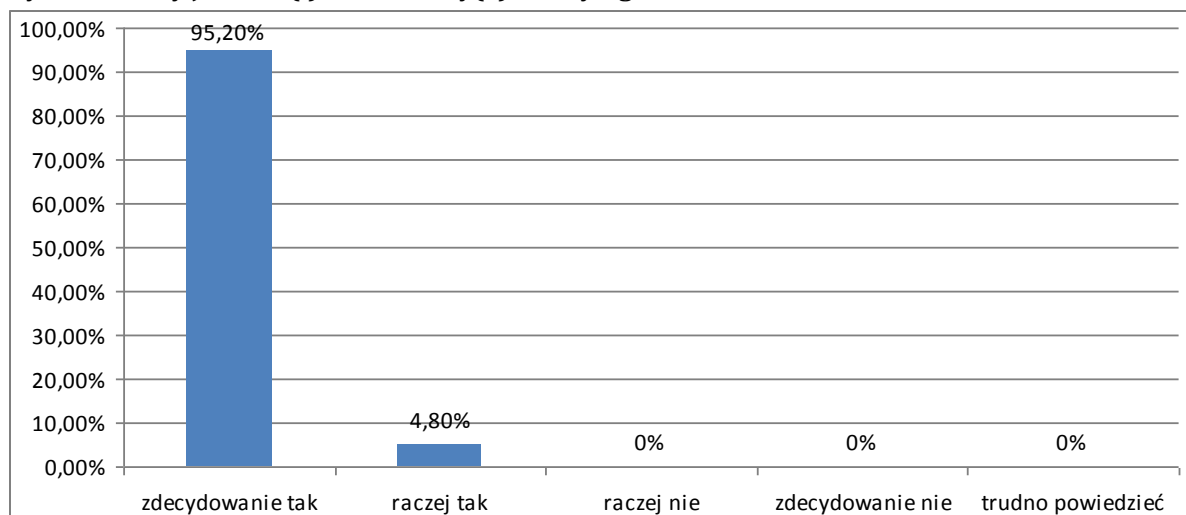
2.3. Wyniki ankiety „ex post”

Wyniki ankiety ewaluacyjnej ex post dostarczają pełnych informacji na temat osiągnięcia celów projektu „Stażę podstawą kształcenia zawodowego”. W subiektywnej ocenie uczestników projektu stażę spełniły ich oczekiwania, a 95,2% uczestników wyraziło zdecydowaną satysfakcję z odbytego stażu. Żaden z ankietowanych nauczycieli i instruktorów nie wyraził swego niezadowolenia (por. wykres 12).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

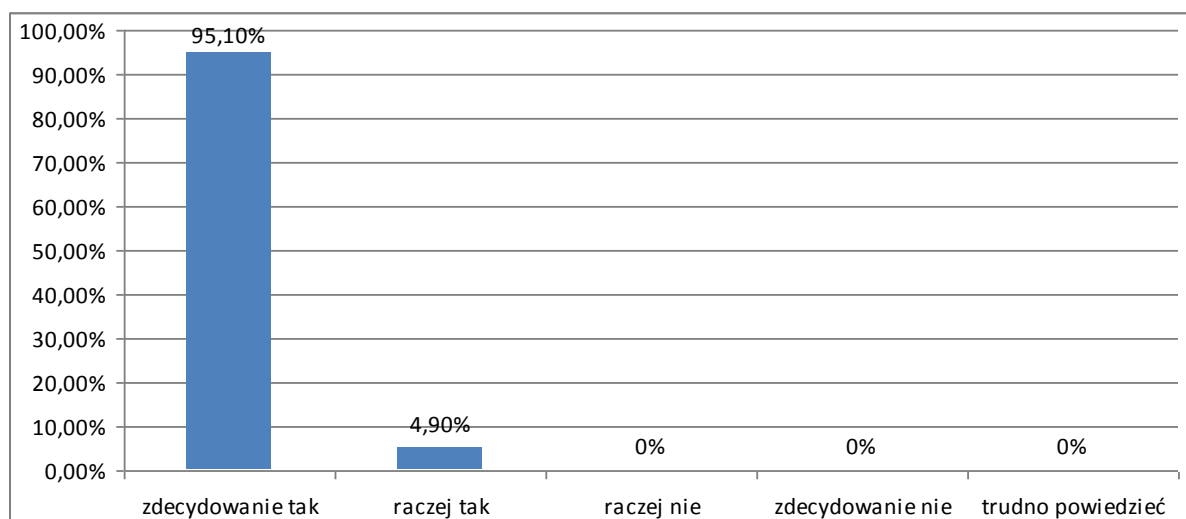
Staże podstawą kształcenia zawodowego

Wykres 12. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z odbytego stażu?

W równym stopniu uczestnicy staży byli zadowoleni z doboru przedsiębiorstw, w których odbywali staże. W przypadku 95,1% badanych dobór przedsiębiorstw zdecydowanie spełnił ich oczekiwania, natomiast w przypadku 4,9% - dobór ten raczej spełnił ich oczekiwania. Żaden z uczestników nie wyraził negatywnej opinii co do doboru przedsiębiorstwa, w którym odbywał staż.

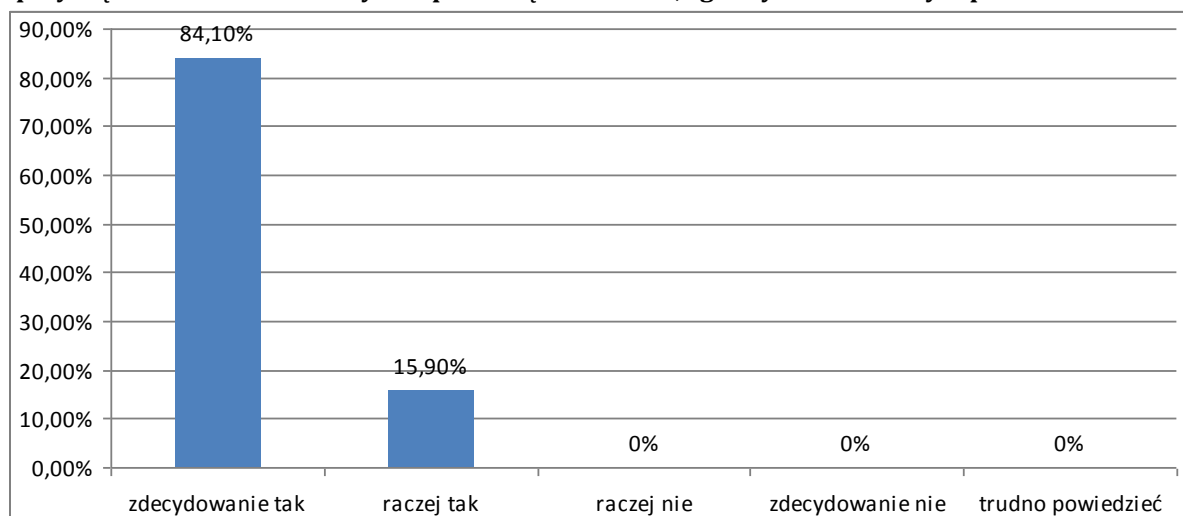
Wykres 13. Czy dobór przedsiębiorstwa, w którym odbywał(a) Pan(i) staż spełnił Pana(i) oczekiwania?

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Badani uczestnicy udzielali opinii na temat korzyści wynikających z odbytych staży. Zdecydowana większość ankietowanych (84,1%) stwierdziła, że podczas odbytego stażu zapoznała się z najnowocześniejszym oprzyrządowaniem stosowanym w przedsiębiorstwach, zgodnym z nauczaniem przedmiotem. Wiedza ta, która ma charakter praktyczny, powinna pomóc nauczycielom przedmiotów zawodowych i instruktorom praktycznej nauki zawodu w pracy z uczniami. Znajomość nowoczesnych metod i urządzeń stosowanych w produkcji pozwoli beneficjentom staży podczas zajęć w szkołach w lepszej prezentacji procesów technologicznych i produkcyjnych.

Wykres 14. Czy podczas odbytego stażu zapoznał(a) się Pan(i) z najnowocześniejszym oprzyrządowaniem stosowanym w przedsiębiorstwach, zgodnym z nauczaniem przedmiotem?

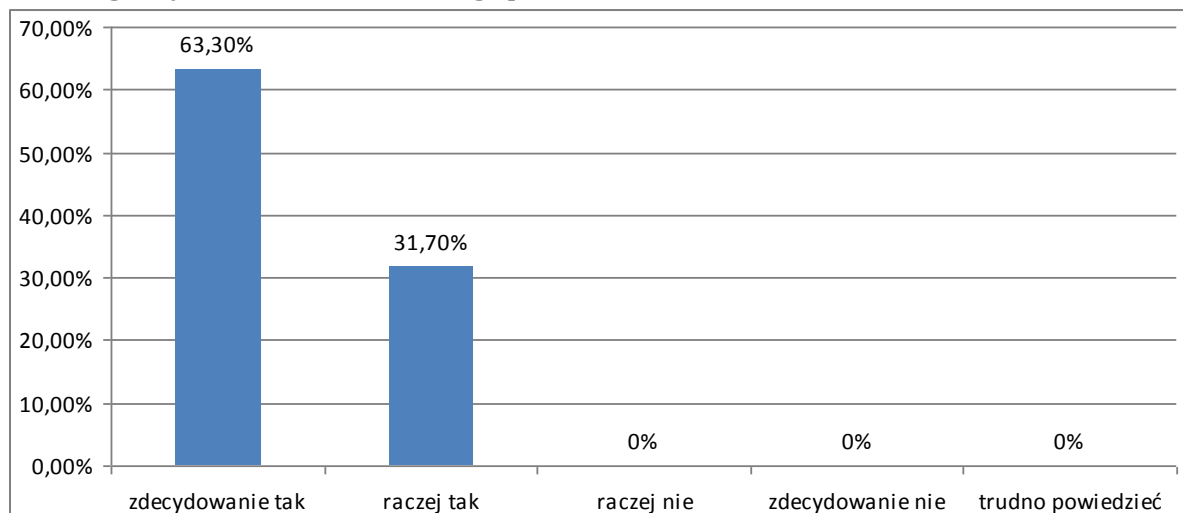

Potwierdza to odpowiedź na kolejne pytanie, gdzie przeważająca większość ankietowanych (63,3%) zdecydowanie zgodziła się z twierdzeniem, że po odbyciu stażu wzrosła ich praktyczna wiedza na temat nowych rozwiązań technologicznych w zakresie nauczanego przedmiotu (31,7% - odpowiedziało „raczej tak”). Żaden z respondentów nie wyraził negatywnej opinii w tym aspekcie oceny staży.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

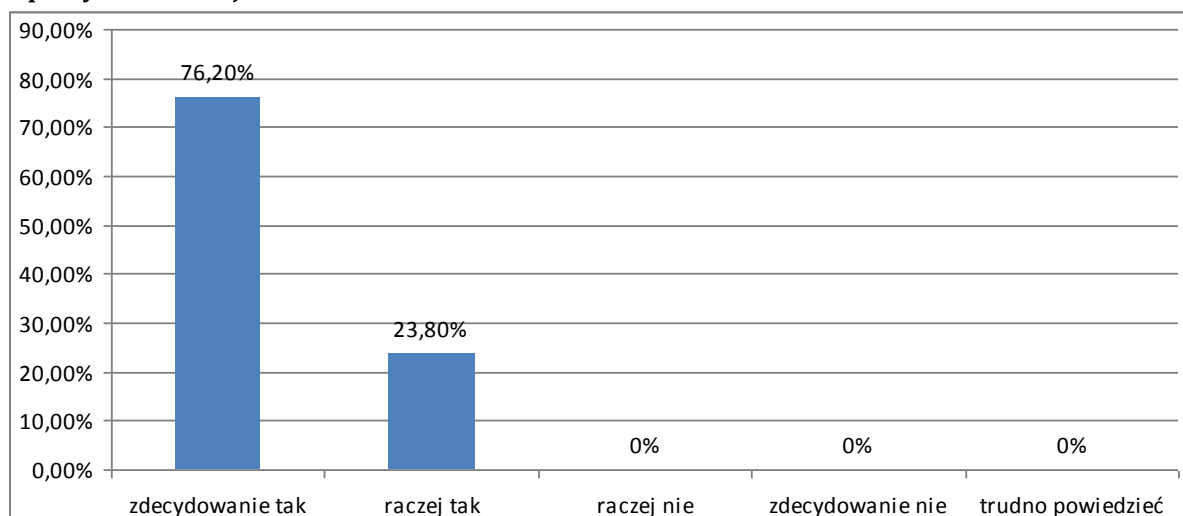
Staże podstawą kształcenia zawodowego

Wykres 15. Czy po odbyciu stażu wzrosła Pana(i) praktyczna wiedza na temat nowych rozwiązań technologicznych w zakresie nauczanego przedmiotu?

Równocześnie uczestnicy projektu wyrazili przekonanie, że wiedza zdobyta podczas stażu jest, bądź będzie wykorzystywana w pracy zawodowej – 76,2% było zdecydowanie, a 23,8% było raczej co do tego przekonanych.

Wykres 16. Czy Pana(i) zdaniem wiedza zdobyta podczas stażu jest, bądź będzie wykorzystywana w pracy zawodowej?

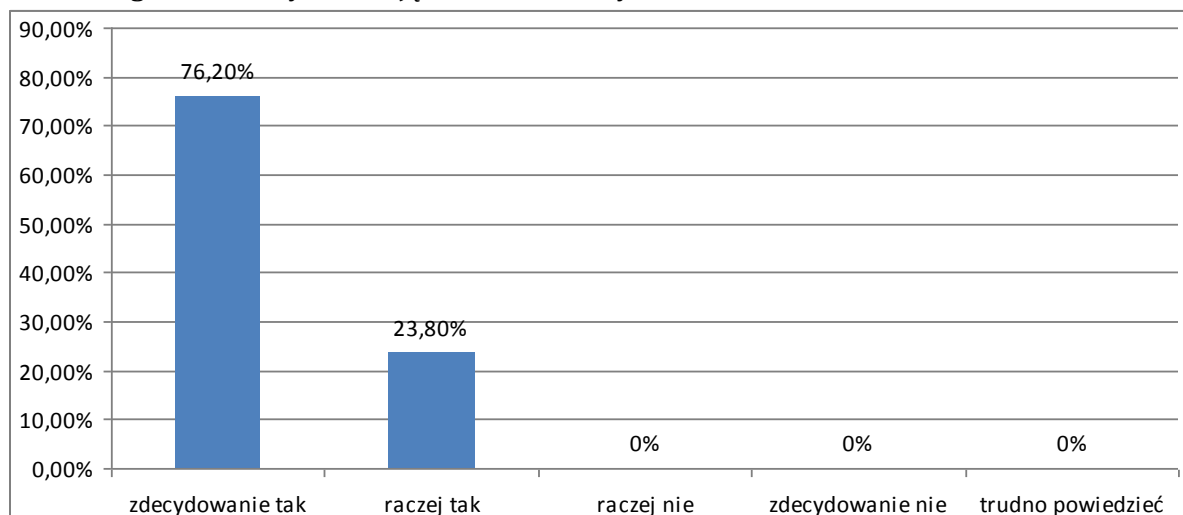

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Staże były dla nauczycieli i instruktorów okazją do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych w wymiarze praktycznym, które są wykorzystywane w pracy z uczniami szkół. Wszyscy ankietowani potwierdzili, że ich udział w stażu przyczynił się do nabycia w procesie doskonalenia zawodowego dodatkowych umiejętności zawodowych. Przy czym 76,2% zdecydowanie zgodziło się z tym twierdzeniem (por. wykres 17).

Wykres 17. Czy udział Pana(i) w stażu przyczynił się do nabycia w procesie doskonalenia zawodowego dodatkowych umiejętności zawodowych?

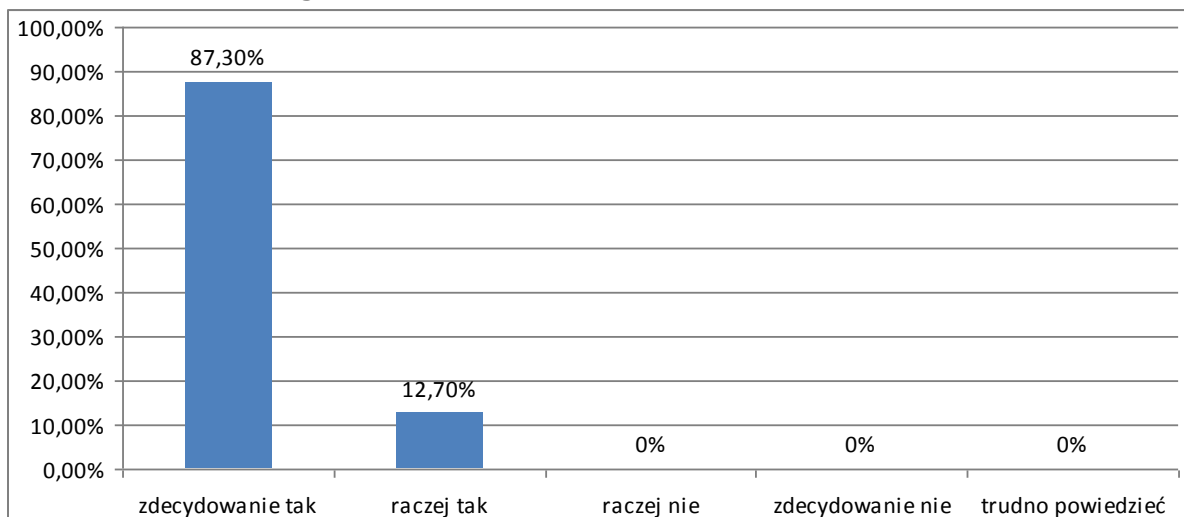

Udział w stażach przyczynił się także do wzrostu motywacji do doskonalenia zawodowego wśród uczestników projektu - 87,3% spośród nich zdecydowanie opowiedziało się za tym twierdzeniem, co jest wskaźnikiem wyższym w porównaniu z wynikami ankiet ex ante (73,3%) i mid term (81,5%).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

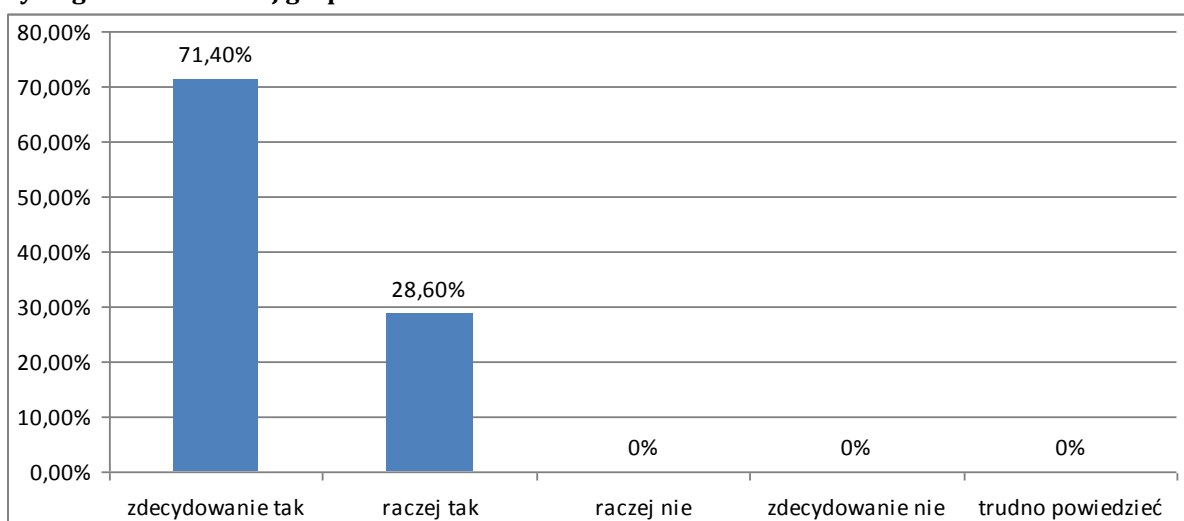
Staże podstawą kształcenia zawodowego

Wykres 18. Czy uważa Pan(i), że poprzez uczestnictwo w stażu wzrosła Pana(i) motywacja do doskonalenia zawodowego?

Zdecydowana większość ankietowanych (71,4%) była zdania, że udział w stażach przyczynił się do wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą i przedsiębiorstwami w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki. Raczej z tym stwierdzeniem zgodziło się 28,6% badanych. Nikt z uczestników staży nie był przeciwnego zdania.

Wykres 19. Czy Pana(i) zdaniem udział w stażu przyczynił się do wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą i przedsiębiorstwami w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki?

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

Wnioski i rekomendacje

Zgodnie z założeniami projektu, staże miały przyczynić się do osiągnięcia celu ogólnego i celów szczegółowych. Celem ogólnym staży było: „podniesienie jakości nauczania przez 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w wymiarze praktycznym poprzez bezpośredni ich kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przy w przedsiębiorstwie do końca 2015 r.” Opierając się na wynikach badań ewaluacyjnych cel ten został osiągnięty. Wszystkie opinie beneficjentów projektu pozytywnie weryfikowały różne aspekty jego realizacji. Uważają oni m.in., że wiedza zdobyta podczas staży będzie wykorzystywana w ich pracy zawodowej, jak również staże przyczyniły się do nabycia w procesie doskonalenia zawodowego dodatkowych umiejętności zawodowych itd.

Celami szczegółowymi były:

- Wzrost motywacji 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu do doskonalenia zawodowego w postaci staży w przedsiębiorstwach do końca 2015 r.;
- Wzmocnienie współpracy 14 szkół i 14 przedsiębiorstw w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki do końca 2015 r.;
- Wzrost praktycznego poziomu wiedzy 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie nauczanego przedmiotu do końca 2015 r.

Z badań opinii uczestników staży wynika, że cele te zostały osiągnięte. Porównując wskaźniki uzyskane z ankiet ex ante, mid term i ex post widoczna jest progresja części wskaźników. Wszystkie opinie i oceny staży były pozytywne.

- Wzrost motywacji do doskonalenia zawodowego wśród uczestników projektu nastąpił u wszystkich ankietowanych, przy czym zdecydowanie z tym stwierdzeniem

Staż podstawą kształcenia zawodowego

zgodziło się 73,3% respondentów w badaniu ex ante, 81,5% w badaniu mid term i 87,3% w ankiecie ex post.

- W opinii uczestników projektu nastąpiło wzmocnienie współpracy szkół i przedsiębiorstw w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki. Zdecydowanie z tym stwierdzeniem zgodziło się 66,7% respondentów w badaniu ex ante, 73,8% w badaniu mid term i 71,4% w ankiecie ex post.
- Również nastąpił wzrost praktycznego poziomu wiedzy nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie nauczanego przedmiotu. Na pytanie „czy po odbyciu stażu wzrosła Pana(i) praktyczna wiedza na temat nowych rozwiązań technologicznych w zakresie nauczanego przedmiotu” - zdecydowanie z tym stwierdzeniem zgodziło się 71,1% respondentów w badaniu ex ante, i 63,3% w ankiecie ex post (31,7% - raczej zgodziło się z tym stwierdzeniem, a żaden uczestnik staży nie był przeciwnego zdania).

Staż nauczycieli szkół zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w przedsiębiorstwach powinny być istotnym elementem w systemie kształcenia zawodowego w Polsce. System ten dotychczas był oparty w dużym stopniu o teoretyczne aspekty nauczania. Wiele badań realizowanych wśród uczniów szkół zawodowych wskazuje, że preferują oni zdobywanie praktycznej wiedzy lub umiejętność łączenie wiedzy teoretycznej z praktyką. Również pracodawcy wymagają od absolwentów szkół zawodowych przede wszystkim praktycznych umiejętności zawodowych. Posiadanie praktycznej wiedzy znacznie zwiększa szanse absolwentów na rynku pracy. Dlatego osoby odpowiedzialne za kształcenie w szkołach zawodowych same powinny posiadać odpowiedni poziom wiedzy praktycznej, którą przekazują w procesie nauczania przedmiotów zawodowych.

Ogólną rekomendacją wynikającą z analizy staży zawodowych w ramach projektu „Staż podstawą kształcenia zawodowego” jest wprowadzenie do procesu doskonalenia nauczycieli szkół zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w Polsce staży,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

jako ważnego elementu przechodzenia systemu szkolnictwa zawodowego do modelu kształcenia dualnego, gdzie istotny nacisk powinien być kładziony na rozwijanie wśród uczniów praktycznych kompetencji zawodowych.

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

Aneks. Tabele szczegółowych wyników badania

EX ANTE

Tabela 01. Motyw uczestnictwa w stażu

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Chęć pozyskania doświadczenia	65,6%	59,2%	90%	66,7%	61,5%	55,5%	78,6%	66,7%	63,6%
Chęć udoskonalenia warsztatu pracy	62,3%	57,1%	90%	66,7%	61,5%	38,9%	71,4%	66,7%	81,8%
Chęć pogłębienia wiedzy z zakresu nauczanego przedmiotu	60,7%	63,3%	50%	55,6%	69,2%	50%	71,4%	72,2%	45,5%
Chęć uzyskania awansu zawodowego	11,5%	12,2%	10%	13,3%	7,7%	16,7%	0%	11,1%	18,2%
Potrzeba samorozwoju i samorealizacji	44,3%	38,8%	70%	48,9%	23,1%	44,4%	71,4%	22,2%	45,5%
Sugestia/polecenie dyrektora szkoły	13,1%	16,3%	0%	11,1%	23,1%	16,7%	7,1%	11,1%	18,2%
Opis projektu i jego promocja	8,2%	8,2%	0%	11,1%	0%	5,6%	7,1%	5,6%	18,2%
Poznanie nowych ludzi	1,6%	0%	10%	2,2%	0%	0%	7,1%	0%	0%
Inne	3,3%	2%	10%	4,4%	0%	0%	0%	0%	18,2%

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

Tabela 02. Czy P/P zdaniem udział w stażu przyczyni się do podniesienia jakości nauczania w wymiarze praktycznym, poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
zdecydowanie tak	76,7%	79,2%	60%	75%	76,9%	77,8%	64,3%	83,3%	80%
raczej tak	18,3%	14,6%	40%	22,7%	7,7%	11,1%	35,7%	11,1%	20%
raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
trudno powiedzieć	5%	6,2%	0%	2,3%	15,4%	11,1%	0%	5,6%	0%

Tabela 03. Czy P/P zdaniem uczestnictwo w stażu poszerzy P/P praktyczną wiedzę na temat nowych rozwiązań technologicznych w zakresie nauczania przedmiotu?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	71,7%	72,9%	60%	72,7%	61,5%	83,3%	57,2%	66,7%	80%
Raczej tak	21,7%	18,7%	40%	20,5%	30,8%	11,1%	35,7%	22,2%	20%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	1,7%	2,1%	0%	2,3%	0%	0%	7,1%	0%	0%
Trudno powiedzieć	5,0%	6,3%	0%	4,5%	7,7%	5,6%	0%	11,1%	0%

Tabela 04. Czy P/P zdaniem wiedza zdobyta podczas stażu będzie przydatna i wykorzystywana w pracy zawodowej?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	71,7%	68,7%	80%	79,5%	38,5%	77,8%	64,3%	61,1%	90%
Raczej tak	21,7%	22,9%	20%	15,9%	46,1%	11,1%	35,7%		10%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	27,8%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	6,7%	8,3%	0%	4,6%	15,4%	11,1%	0%	0%	0%

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Tabela 05. Czy P/P zdaniem uczestnictwo w stażu przyczyni się do wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą i przedsiębiorstwem w procesie dostosowywania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	66,7%	66,7%	60%	70,5%	46,1%	55,5%	78,6%	66,7%	70%
Raczej tak	25,0%	22,9%	40%	25%	30,8%	27,8%	21,4%	22,2%	30%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	8,3%	10,4%	0%	4,5%	23,1%	16,7%	0%	11,1%	0%

Tabela 06. Czy uważa P/P, że dzięki uczestnictwu w stażu wzrosnie P/P motywacja do doskonalenia zawodowego?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	73,3%	75%	60%	79,5%	46,1%	72,2%	78,6%	72,2%	70%
Raczej tak	16,7%	14,6%	30%	11,1%	38,5%	16,7%	21,4%	16,7%	10%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	10,0%	10,4%	10%	9,1%	15,4%	11,1%	0%	11,1%	20%

MID TERM

Tabela 07. Czy P/P zdaniem udział w stażu spełnia P/P oczekiwania w zakresie podniesienia jakości nauczania w wymiarze praktycznym poprzez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	95,4%	94,6%	100%	100%	87,5%	95,2%	93,7%	94,1%	100%
Raczej tak	4,6%	5,4%	0%	0%	12,5%	4,8%	6,3%	5,9%	0%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Tabela 08. Czy uważa P/P, że dotychczasowy udział w stażu wpłynął na wzrost praktycznego wykorzystania P/P wiedzy?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	80%	83,9%	55,6%	83%	75%	81%	87,5%	64,7%	90,9%
Raczej tak	20%	16,1%	44,4%	17%	25%	19%	12,5%	35,3%	9,1%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabela 09. Czy P/P zdaniem dotychczasowy udział w stażu przyczynia się do wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą i przedsiębiorstwem w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	73,8%	80,4%	33,3%	-	-	81%	81,3%	83%	81,8%
Raczej tak	26,2%	19,6%	66,7%	-	-	19%	18,7%	17%	18,2%
Raczej nie	0%	0%	0%	-	-	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	-	-	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	-	-	0%	0%	0%	0%

Tabela 10. Czy uważa P/P, że dzięki uczestnictwu w stażu wzrasta P/P motywacja do doskonalenia zawodowego?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	81,5%	83,9%	66,7%	83%	75%	90,5%	75%	82,4%	72,7%
Raczej tak	18,5%	16,1%	33,3%	17%	25%	9,5%	25%	17,6%	27,3%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Tabela 11. Jak ocenia P/P współpracę z przedsiębiorstwem, w którym odbywany jest staż?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Bardzo dobrze	90,8%	92,9%	77,8%	89,4%	100%	85,7%	93,8%	83%	91%
Dobrze	9,2%	7,1%	22,2%	10,6%	0%	14,3%	6,2%	17%	9%
Raczej dobrze	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Średnio	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Raczej źle	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Źle	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Bardzo źle	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

EX POST

Tabela 12. Czy jest P/P zadowolony(a) z odbytego stażu?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	95,2%	96%	90,9%	97,7%	92,3%	95,6%	100%	93,3%	93,3%
Raczej tak	4,8%	4%	9,1%	2,3%	7,7%	4,5%	0%	6,7%	6,7%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabela 13. Czy dobór przedsiębiorstwa, w którym odbywał się staż, spełnił P/P oczekiwania?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	92,1%	94%	81,8%	95,3%	84,6%	90,9%	92,9%	93,3%	91,7%
Raczej tak	7,9%	6%	18,2%	4,7%	15,4%	9,1%	7,1%	6,7%	8,3%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Stażę podstawą kształcenia zawodowego

Tabela 14. Czy podczas odbytego stażu zapoznał(a) się P/P z najnowocześniejszym przyrządowaniem stosowanym w przedsiębiorstwach, zgodnym z nauczaniem przedmiotu?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	84,1%	86%	72,7%	69,8%	69,2%	95,5%	85,7%	73,3%	75%
Raczej tak	15,9%	14%	27,3%	30,2%	30,8%	4,5%	14,3%	26,7%	25%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabela 15. Czy P/P zdaniem wiedza zdobyta podczas stażu jest, bądź będzie wykorzystywana w pracy zawodowej?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	76,2%	84%	36,4%	72,1%	84,6%	72,7%	71,4%	80%	83,3%
Raczej tak	23,8%	16%	63,6%	27,9%	15,4%	27,3%	28,6%	20%	16,7%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabela 16. Czy P/P zdaniem udział w stażu przyczynił się do wzmocnienia współpracy pomiędzy szkołą i przedsiębiorstwami w procesie dostosowania programów i treści kształcenia do wymagań nowoczesnej gospodarki?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	71,4%	76%	54,5%	72,1%	61,5%	81,8%	64,3%	60%	75%
Raczej tak	28,6%	24%	45,5%	27,9%	38,5%	18,2%	35,7%	40%	25%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Staże podstawą kształcenia zawodowego

Tabela 17. Czy uważa P/P, że poprzez uczestnictwo w stażu wzrosła P/P motywacja do doskonalenia zawodowego?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	87,3%	88%	81,8%	86%	84,6%	86,4%	71,4%	100%	91,7%
Raczej tak	12,7%	12%	18,2%	14%	15,4%	13,6%	28,6%	0%	8,3%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabela 18. Czy udział P/P w stażu przyczynił się do nabycia w procesie doskonalenia zawodowego dodatkowych umiejętności zawodowych?

Odpowiedź	ogółem	płeć		miejsce zamieszkania		wiek			
		K	M	miasto	wieś	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 +
Zdecydowanie tak	76,2%	76%	72,7%	74,4%	76,9%	72,7%	85,7%	93,3%	50%
Raczej tak	23,8%	24%	27,3%	25,6%	23,1%	27,3%	14,3%	6,7%	50%
Raczej nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Zdecydowanie nie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Trudno powiedzieć	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%